

20.11.2006

Dnro 3704/4/05

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Kaija Tanttinen-Laakkonen

KOULUTERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

1 KANTELU

Kantelijat arvostelivat 7.12.2005 päivätyssä kirjeessään Kirkkonummen kunnan menettelyä kouluterveydenhuollon järjestämisessä - - - koulussa.

Kantelun mukaan - - - peruskoululaisten vanhemmille oli 24.11.2005 lähetetty kirje, jossa todettiin, ettei koulussa ollut 28.11.2005 lähtien kouluterveydenhoitajaa 2 – 3 viikkoon.

- - -

3 RATKAISU

Katson, että Kirkkonummen kunnan kouluterveydenhuollon olisi tullut tiedottaa - - - koulun oppilaiden huoltajille, miten kouluterveydenhuollon palvelut oli järjestetty kouluterveydenhoitajan ollessa estyneenä hoitamasta tehtävänsä. Tällainen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja hallintolaissa edellytetty menettely olisi turvannut perustuslain 21 §:ssä säädettyä perusoikeutta hyvään hallintoon.

Perustelen tätä ratkaisuani seuraavasti.

Kansanterveystyöhön kuuluvina tehtävinä kunnan tulee kansanterveislain (66/1972) 14 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan ylläpitää kouluterveydenhuoltoa, johon sisältyy kunnassa sijaitsevien perusopetusta ja lukiokoulutusta antavien koulujen ja oppilaitosten kouluuyhteisön terveellisyys- ja turvallisuuden valvonta ja edistäminen yhteistyössä henkilökunnan työterveyshuollon kanssa, oppilaan terveyden seuraaminen ja edistäminen, yhteistyö muun oppilashuolto- ja opetushenkilöstön kanssa sekä terveydentilan toteamista varten tarpeellinen erikoistutkimus. Oppilaan terveyden seuraamiseen ja edistämiseen kuuluvien neuvonnan ja tarkastusten sisällöstä ja määrästä sekä terveydentilan toteamista varten tarpeellisista erikoistutkimuksista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Kansanterveysasetuksen (802/1992) 2 §:n mukaan kansanterveislain 14 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla kunnan tulee oppilaan terveydentilan toteamista varten järjestää seuraavat tarpeelliset erikoistutkimukset: asianomaisen alan

erikoislääkärin tekemä näön tai kuulon tutkimus ja hänen määräämänsä laboratorio-, röntgen- ja muut vastaavat tutkimukset; psykiatrin tekemä tutkimus mielenterveyden selvittämiseksi; ja psykologin tekemä tutkimus.

Perusopetuslain (628/1998) 31 a §:n mukaan oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä tarvittava oppilashuolto. Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa (1 mom.).

Oppilashuoltoon sisältyvät opetuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, jotka ovat kansanterveyslaissa tarkoitettu kouluterveydenhuolto sekä lastensuojelulaissa tarkoitettu kasvatuksen tukeminen (2 mom.).

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 20 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen on tiedotettava toiminnastaan ja palveluistaan sekä yksilöiden ja yhteisöjen oikeuksista ja velvollisuuksista toimialaansa liittyvissä asioissa. Hallintolain (434/2003) viranomaisen on annettava asiakkaalleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa.

Kouluterveydenhuollon lakisääteinen järjestämisvelvollisuus ei velvoita kuntaa järjestämään kouluterveydenhuoltoa siten, että jokaisella koululla olisi säännöllinen kouluterveydenhoitajan vastaanotto. Palvelut olisi kuitenkin sosiaali- ja terveysministeriön antaman kouluterveydenhuollon laatusuosituksen mukaan (STM, oppaita 2004:8) järjestettävä siten, että kouluterveydenhuollon palvelut ovat pääsääntöisesti käytettävissä koulupäivän aikana ja että huoltajalla on mahdollisuus ottaa yhteys kouluterveydenhoitajaan koulupäivän aikana. Laatusuosituksen mukaan koululaisilla ja heidän huoltajillaan tulisi olla myös ajantasainen tieto kouluterveydenhuollon palveluista sekä niiden saatavuudesta koulupäivän aikana.

Lääninhallituksen antaman lausunnon mukaan kouluterveydenhuolto - - - peruskoulussa on saadun selvityksen mukaan ollut järjestettynä kouluterveydenhuoltajan virkavapaankin ajan. Sen sijaan lääninhallitus toteaa yhtyen johtavan ylilääkärin käsitykseen, että oppilaiden huoltajille olisi tullut tiedottaa, miten kouluterveydenhuollon palvelut oli järjestetty kouluterveydenhoitajan poissaolon aikana.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3 esittämäni käsityksen menettelyn lainvastaisuudesta Kirkkonummen kunnan terveyslautakunnan tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.